

Maailma on Aaton koti

ET-lehti 5/2003, teksti Saana Saarinen, kuva Kari Koskimaa

- *Ihastuin matkailuun ensi kerrasta. Kuulin vieraita kieliä, näin maailmaa ja sen ihmisiä, yli sata maata kolunnut Aatto Häkkinen sanoo.*

Aatto on merkinnyt kartalle kaikki matka- ja radiokontaktikohteet

Aatto ja Pirkko-Liisa Häkkisen Maalahden koti on jännittävä yhdistelmä runsasta luontoa ja tekniikkaa. Viehättävällä merenrantatontilla kasvavat satoisina luomukasvikset, joiden keskellä kohoaa 30 metriä korkea radiomasto.

Kauniissa talossa tärkeä asema on Aaton omalla huoneella, jonka täyttävät radioamatöörin laitteistot. Huoneen seiniä peittävät kartat ja kuvat, jotka kertovat matkoista ja radiokontakteista maailmalla.

Aatto Häkkinen, 63, lähti Mikkelistä ulkomaille ensimmäisen kerran 19-vuotiaana - laivalla Tukholmaan tapaamaan sotalapsiksi akanaan lähetettyjä sisarta ja veljeä. Matka oli ratkaiseva Aatolle. Häntä puri matkailukärpänen.

- Ajattelin, että matkustaminen on mahtavaa. Kuulin laivalla vieraita kieliä, näin ihmisiä ja katseltavaa oli matkalla paljon. Silloin päätin, että matkustan joka vuosi.

Lapsuudessa Aatto ei osannut matkoista edes unelmoida, sillä isän kuoltua sodassa alkoi ankea ja ankara elämä. Aattokin aloitti kengänkiilloittajana ja keräsi öisin kastematoja. Kaikki kesät kuluivat töissä, samoin koulusta liikenevä vapaa-aika.

Armeijassa Aatto suoritti radiosähköttäjän tutkinnon, mikä vei hänet ammattiin. Aatto pääsi sähköttäjäksi poliisihallintoon, jossa hän toimi 35 vuotta eläkkeelle jäämiseensä asti.

Radioamatööriharrastus alkoi jo ennen armeijaa.

Maailman ympäri yksityiskoneella

Aaron ensimmäiset matkat suuntautuivat turistikohteisiin kuten Mallorcalle. Seuramatkailu ei kuitenkaan Aattoa tyydyttänyt. Hän halusi jotain käänteentekevää. Hän oli 26-vuotias 1966, kun hän käveli paikalliseen matkatoimistoon ja varasi Olympia lentomatkatoimiston järjestämän maailmanympärimatkan.

Tilauslentoja maailman ympäri oli tehty vuodesta 1964. Aaton matkalla kahta vuotta myöhemmin oli lentokapteenina Olli Mäkinen ja kone oli DC6B. Suomalaisista, ruotsalaisista ja saksalaisista matkailijoista koostuva 60 hengen ryhmä lensi omalla koneella ja henkilökunnalla, joka piti huolen, että kaikki sujui ensiluokkaisesti. Aatolle sattui kuitenkin kommellus jo ennen lähtöä.

- Lähtöaamuna nukuin pommiin ja kone oli jo lähtenyt. Ajoin taksilla lentokentälle, jossa yhtiö järjesti minulle lennon Beiruttiin. Kokonaishintaa kertyi viidesosa lisää ja pari kertaa piti vaihtaa konetta. Minulla ei ollut mukana rahaa ylimääräiseen matkalippuun, koska valuuttaakin sai silloin mukaan vain 500 markalla, joten matkanjärjestäjä ystävällisesti lainasi rahat, Aatto kertoo.

Matka suuntautui mm. Intiaan, Thaimaahan, Japaniin, Hawajille, Kaliforniaan, Meksikoon, Venezuelaan, Trinidadiin, Surinamiin ja Afrikkaan. Matkalla viivytettiin 31 päivää. Kohteissa vietettiin pari kolme päivää, ensimmäisen luokan tai luksushotelleissa. Lentokorkeus oli korkeintaan 4 kilometriä, joten maisemat olivat koneesta komeat. Aatto muistelee erityisesti lentoa yli Andien, jotka tuntuivat hipovan konetta. Väriiloisto oli häikäisevä. Mieleen jäi myös Ganges-joen laaja suistomaa Itä-Pakistanissa (nykyinen Bangladesh).

- Maailmanympärimatka oli unohtamaton elämys. Minulle syntyi tarve keräillä maita, Aatto kertoo.

Matka oli varsin kallis. Kun viikon seuramatka etelään maksoi noin 300 markkaa, matka maailman ympäri maksoi 5 600 markkaa.

Aaton päivään mahtuu tunteja

Aatto ei voittanut matkarahoja lotossa tai saanut perinnöksi. Hän keräsi kaiken kovalla työllä. Pystyäkseen toteuttamaan intohimoaan Aaton oli tehtävä työtä aamusta iltaan. Tunteja Aaton vuorokaudessa on täytynyt olla enemmän kuin muiden ihmisten. Päätönsä ohessa Aatto oli autokoulunopettajana, ajoi viikonloppuisin taksia ja toimi tv-lupatarkastajana 25 vuotta. Lisäksi hän esiintyi vaatemallina ja mainoselokuvissa. Ihmeellisesti hän ehti 1968 suorittaa myös lentoluvan, jonka hyödyntäminen kuitenkin vähitellen jäi.

Koska aika oli kortilla, tuleva puolisoikin, Pirkko-Liisa, löytyi 1967 työn kautta, autokoulussa. Matkailu on pääosin Aaton harrastus, mutta joskus myös Pirkko-Liisa haluaa lähteä mukaan. Viimeksi he olivat yhdessä Gambiassa, jossa he eivät ammattikerjääjien takia viihtyneet.

Ensimmäisen maailmanympärimatkansa jälkeen Aatto matkaili Keniassa, Etiopiassa, Egyptissä ja Kanarialla. Seuraavana vuonna veri veti jälleen maailman ympäri: Iran, Nepal, Brasilia, Paraguay, Bali, Australia, Uusi-Seelanti ja Tahiti. Matkan pituus oli 61 400 km, lentoaikaa kului lähes 150 tuntia.

- Vahvoja elämyksiä ovat olleet Taj Mahal Intiassa, Angkorin kadonnut kaupunki Kambodzassa ja acapulcolainen surmansukeltaja, joka hyppäsi 30 metrin korkeudesta puolen metrin syvyiseen lahteen ison aallon saavuttaessa sukelluspaikan.

Katmandussa Nepalissa lentokone oli vielä niin suuri harvinaisuus, että valtava väkijoukko piiritti koneen heti sen laskeutumisen jälkeen.

- Balilla asuimme saaren ainoassa hotellissa, nykyisinhän niitä on satoja. Useimmat matkakohteet olivat vielä tuolloin aitoja. Balin pääkaupungissaakaan ei ollut edes puhelimia tai sähköä, soihtuja sytytettiin iltaisin kaduilla.

Aatto taltioi matkakokemuksiaan kaitafilmikameralla, filmejä on kertynyt satoja. Hän esitteli elokuvia työväenopistoissa ja yhdistyksissä. Myös valokuvia on tuhansia. Aatto kuuluu kansainväliseen poliisien ystävyys- ja kulttuurijärjestöön, jonka lehteen hän tarjosi juttuja matkoiltaan. Päätoimittaja lähetti ensimmäisen jutun takaisin todeten, että onpa pojalla hyvä mielikuvitus! Aatto lupasi näyttää tarvittaessa leimat passistaan. Artikkeleita kertyi lopulta 49. Pyöreä luku jäi uupumaan, koska Persianlahden sodan vuoksi Aatto ei julkaissutkaan juttua Omanista, sillä hän olisi halunnut antaa vinkkejä erityisesti muille matkailijoille.

Maa järisi Albaniassa

Aaton listaan on kertynyt 115 maata, joista monessa hän on käynyt useita kertoja. Passeissa leimojakin on toista sataa. Ruokahalu kasvaa syödessä, joten lukuisat matkat ovat vielä edessä, jos elämä sallii.

Aatto kuuluu Maailmanmatkaajien yhdistykseen, Suomen Global-clubiin, jonka jäsenet merkitsevät listaan käymänsä maat. Kohteita on yli 300, joten Aatolla on vielä paljon nähtävää. Mantereista häneltä puuttuu enää Etelänapamanner.

- Uusi-Seelanti on unelmamaa, siitä jäi kaunis kuva verkkokalvolle. Maisemat ovat rehevät, ilmasto oivallinen ja kaikki sujuu hyvin. Myös Karibian saaret ovat suosikkialuettani, olen käynyt siellä monta kertaa ja aion mennä yhä.

Kiinassa oli ollut 1976 suuri maanjäristys, jonka vuoksi Aatto ei päässyt Pekingiin, mutta kierteli Kiinassa muuten. Ihmiset asuivat kaduilla ja puistoissa, kyhäsivät majoja ja telttoja, jälkijäristyksiä tapahtui.

- Myöhemmin olin Jugoslaviassa kunnan maanjäristyksessä. Hotelli alkoi täristä, terassin ovet aukesivat ja paukkuivat ja paikat kilisivät. Lähellä tuhoutui kokonainen kaupunki, jota emme päässeet edes katsomaan.

- Enver Hoxhan Albaniasta oli helpottavaa palata kotiin, maan olot olivat surkeat. Jokaisessa maassa tulee kuitenkin elää maan tavalla. Jos jossakin ei viihdy tai on rankkoja kokemuksia, sitä tyytyväisempänä palaa takaisin kotiin.

Aaton mukaan joissakin kohteissa on hankala olla turistina.

Esimerkiksi Arabiemiraateissa ei saa toisten nähden hörpätä edes vettä pullosta Ramadanin aikana. Tuoreimpia Aaton kohteita on Libya, jonka luonto on lähinnä hiekkaa. Libyassa kannattaa päästä eläkkeelle, sillä 25 työvuoden jälkeen eläke on kuukausipalkka kaksinkertaisena. Verotkin ovat vain pari prosenttia ja talolainasta ei tarvitse maksaa korkoa. Vaikka libyalaiset ovat ystävällisiä,

vierastyöläiseksi ei kannata lähteä, sillä heitä eivät koske kansalaisten edut.

Ihmisten tapaaminen kruunaa usein matkan

Aatto hakee maailmalta erityisesti luontoelämyksiä. Vaikuttavin muisto on jättiläiskilpikonnän nousu rantahiekalle munimaan.

- Matkalla kannattaa aktivoida kaikki aistit. Erityisesti tuoksut ja äänet ovat tärkeitä. On ihana mennä aamulla raikkaaseen metsään eukalyptuspuiden keskelle. Hakeudun paikkoihin, joissa on kiinnostavia luontokohteita ja patikka- tai hevosretkiä. Seuraavaksi suuntaan Borneon viidaksoon katsomaan orankeja.

Aamulla Aatto on puhunut radiollaan Alaskaan miehille, jotka olivat matkalla kalaan. Kontakteja maailmalle saattaa olla päivässä jopa kymmeniä. Antoisimpia ovat kuitenkin yhteydet ihmisiin, joita Aatto tapaa maailmanmatkoillaan. Aatto on asunut maailmalla mm. radioamatööriystävänsä luona.

Aatosta matkailussa on erityisen antoisaa paikallisten ihmisten tapaaminen. Radioamatööri-, virka- ja IPA-kortit luovat matkoilla monia yhteyksiä. Kerrankin Aatto matkusti kaverinsa kanssa ympäri Karibian saaria, joilla he tutustuivat myös poliisilaitoksiin. Paikallinen lehti teki harvinaisista vieraista jutun.

-Yleensä vasta paikan päällä minulle selviää, minkälainen koti ja ammatti ihmisellä on, jonka kanssa olen sopinut tapaamisesta. Kerran Englannissa minut haki kentältä Jaguaarilla mies, jonka kartanossa oli kymmeniä huoneita. Asuin omassa vierashuoneistossa. Joskus olen vierailut bambumajassa tai käynyt teellä islamilaisessa kodissa.